



REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:6

2014-01-09

S2014/179/FST(delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen  
106 30 Stockholm

## Uppdrag angående användningen av psykofarmaka bland placerade barn och unga

---

### Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att göra en kartläggning och lämna förslag till åtgärder kring användningen av psykofarmaka bland placerade barn och unga.

I genomförandet av uppdraget ska Socialstyrelsen samråda med Folkhälsomyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Läkemedelsverket, Statens institutionsstyrelse (SiS) och Sveriges Kommuner och Landsting samt andra relevanta aktörer.

För uppdragets genomförande under 2014 får Socialstyrelsen använda högst 1 150 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 oktober 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

### Ärendet

Av Socialstyrelsens rapport om barns och ungas hälsa, vård och omsorg 2013 framgår att placerade barn och unga i Sverige använder betydligt mer psykofarmaka än övriga i motsvarande åldersgrupp. Detta gäller oavsett om de har fått en psykiatrisk diagnos eller inte. Mest psykofarmaka får barn och unga som är placerade i hem för vård eller boende (HVB). Särskilt vanligt är det bland de som är över 11 år, men också mycket små barn får psykofarmaka, särskilt ångestdämpande och sömnmedel.

Socialstyrelsens uppgifter i rapporten bekräftas även i en utvärdering av vård och omsorg av placerade barn och unga som Socialstyrelsen publicerade våren 2013. Den visar att det är 15–19 gånger vanligare att barn och unga i HVB regelbundet använder sömnmedel, antidepressiva eller antipsykotiska läkemedel jämfört med andra barn och unga. En ny studie visar dessutom att tidigare placerade barn löper större risk att använda psykofarmaka också som vuxna.

Placerade barn och unga har visat sig ha en sämre psykisk hälsa än andra barn. Regeringen beslutade i maj 2012 om en plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa, PRIO-planen. Planens mål är bland annat en tillgänglig och kunskapsbaserad vård och omsorg, samt förbättrad samordning av insatserna till barn och unga med psykisk ohälsa.

Regeringen anser att det är angeläget att fördjupa analysen kring användningen av psykofarmaka bland placerade barn och ungdomar. Det är viktigt att placerade barn och unga får den hälso- och sjukvård som de har behov av, att den är likvärdig för alla barn och unga oavsett om de är placerade eller inte och att läkemedelsförskrivningen baseras på ett medicinskt korrekt underlag.

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen kartlägga omfattningen av situationen samt beskriva hur användningen av psykofarmaka har utvecklats under senare år. Målgruppen ska omfatta barn och unga som är placerade på HVB, i familjehem och som får tvångsvård eller slutna ungdomsvård på SiS-institutionerna. I den mån det är möjligt ska Socialstyrelsen inhämta ett urval av placerade barns och ungas egna synpunkter och erfarenheter kring användningen av psykofarmaka. Socialstyrelsen ska även göra en internationell utblick och jämförelse kring användningen av psykofarmaka bland placerade barn och unga.

Socialstyrelsen ska analysera resultaten i kartläggningen, särskilt bakgrunden till och konsekvenserna av att placerade barn och unga använder mer psykofarmaka än andra barn. I analysen ska eventuella skillnader med anledning av kön, ålder, geografisk placering och huruvida en psykiatrisk diagnos har ställts eller inte särskilt redovisas. Socialstyrelsen ska, mot bakgrund av kartläggningen och analysen, presentera slutsatser och förslag till åtgärder.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Christopher Carlson

Kopia till

Statsrådsberedningen  
Justitiedepartementet  
Finansdepartementet  
Socialutskottet  
Barnombudsmannen  
Folkhälsomyndigheten  
Inspektionen för vård och omsorg  
Läkemedelsverket  
Statens institutionsstyrelse  
Sveriges Kommuner och Landsting